

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/283
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.5.2022/14
Karar Numarası : 2022/250
Başvuran : C. D.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : --
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Üniversitede gerçekleştiği iddia edilen usulsüzlüklerin giderilmesi ve keyfi verildiği ileri sürülen harf notunun iptal edilerek yeni bir harf notu tespiti yapılması talebine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, ... Üniversitesi Uluslararası Ekonomi Politik Yüksek Lisans Programında öğrenci olduğunu, kayıtlı olduğu programın zorunlu derslerinden Dünya Ekonomi Tarihi dersini veren Doç. Dr. C.B.'nin okulun karar alma süreçlerinde etkin bir konumda olduğuna dair beyanlarının olduğunu, dönemin başından itibaren öğrenci dostu bir izlenim bırakmaya çalıştığını, ancak ders değerlendirme anketine ilişkin sürecin tamamlanmasından sonra bu tutumunu değiştirerek oldukça mesafeli bir tutum sergilemeye başladığını; 21.01.2022 tarihinde adı geçen öğretim üyesini ofisinde ziyaret ettiğini ve kendisinden gönderdiği örnek vaka çalışması ile ilgili yardım istediğini açıkça ifade ettiğini, öğretim üyesinin "*Ne yazdıysan sisteme yükle ben sana F verip bütünlemeye bırakacağım, yüklediğin yazı için yorumlarımı sana aktaracağım, bütünleme döneminde on gün ek süreyle istediğin gibi yazar, buna göre son haliyle tekrar yükleme yaparsın.*" şeklinde bir yönlendirme yapmasına rağmen F notu vererek kendisini bütünlemeye bırakmak yerine C+ vermesi sebebiyle genel not ortalamasının düşmesine sebep olduğunu ve bütünlemeye girmesini engellediğini, dersten nihai olarak aldığı puanın 78 puan ile B harf notuna karşılık geldiğini ve genel not ortalamasının 3.36 olduğunu; dersten aldığı puanın iki puan yüksek olması halinde B+ harf notuna karşılık gelen 80 puana tekabül edeceğini ve ortalamasının 3.46 ya yükseleceğini, A- olması halinde ise ortalamasının 3.56 olacağını; dünyanın ilk yüz üniversitesi arasında yer alan üniversitelerin Uluslararası Hukuk, Uluslararası İlişkiler, Bölge Çalışmaları, Ekonomi gibi birçok programı için kabullerinin olduğunu, ancak Nisan ayında başvurması gereken burs programlarına mevcut ortalamasıyla başvuru yapamayacağını, bu durumu adı geçen öğretim üyesine de bildirdiğini; 21.02.2022 tarihinde Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Dekanlığı, Lisansüstü Programlar Enstitüsü Müdürlüğü, Rektörlük ve Mütevelli Heyetine durumu bildiren bir e-posta yazdığını ve ardından maddi hata itiraz formunu doldurarak 23.02.2022 tarihinde öğretim üyesine sunduğunu, 25.02.2022 tarihinde Enstitüden gelen e-posta ile notunda herhangi bir değişiklik yapılmadığının bildirildiğini, bunun üzerine hesaplanan notun hangi ölçütler esas alınarak hesaplandığının tarafına bildirilmesini istediğini, ancak bir sonuç alamadığını ileri sürerek Dünya Ekonomi Tarihi dersi için nihai olarak aldığı B harf notunun iptal edilmesini, yeni bir not tespitinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125'inci maddesinde: "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (...)*" hükmü yer almaktadır.

4. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11'inci maddesinde: "*(1) İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya*

yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. (2) Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. (3) İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

5. Mezkûr Kanun'un "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12'nci maddesinde: "İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karar bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır." ifadesi yer almaktadır.

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: "Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir." denmektedir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

8. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde: "İnsan hakları ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (g) bendinde: "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"; (i) bendinde: "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

9. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir." hükmünü haizdir.

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen

incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Bu çerçevede başvuranın, ... Üniversitesi Uluslararası Ekonomi Politik Yüksek Lisans Programı, Dünya Ekonomi Tarihi dersinden nihai olarak aldığı B harf notunun iptal edilerek yeni bir not tespitinin yapılması talebini içeren başvurusunun, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği görülmektedir.

15. Anayasa'nın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve idare ve vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

16. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı yollarını düzenleyen hükümlerinden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurusunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.05.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-onaylıdır

Ünal SADE

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye